

Kunniapuheenjohtaja Lauri Tarasti 80-vuotias:

Urheiluoikeuden viestinviejä on kiittänyt monilla kentillä

Ministeri Lauri Tarasti on ehtinyt elämänsä kiittää tehtävästä toiseen. Suoraviivainen pikajuoksija on tullut tunnetuksi selvitystehtävistään, joita on kertynyt virkatoimien ohessa ja eläkevuosina yhteensä 20. Viime vuonna Tarasti selvitti, tarvitaanko Suomessa erillistä huippu-urheilulakia. Tulos oli selvä: erillinen huippu-urheilulaki sotkiessaan liikuntalain sisältöä ei ole tarpeen eikä tarkoituksenmukainen.

IAAF:n eettisen komitean ja Euroopan vedonlyöntiyhtiöiden yhdistyksen eettisen komitean jäsen Lauri Tarasti puhui ottelutulosten manipulointia käsitelleessä seminaarissa Helsingissä huhtikuussa 2014. Kuva: Vesa Moilanen/Lehtikuva

KESÄKUUN 11. PÄIVÄNÄ 1941 SYNTYNYT TARASTI toimi Liikuntatieteellisen Seuran puheenjohtajana vuosina 1988–1991. Ehdotuksen teki LTS:n hallituksen silloinen jäsen **Risto Nieminen**, joka tuolloin toimi Urheilumuseon johtajana. Sitten Niemisestä tuli Veikkauksen toimitusjohtaja ja Suomen Olympiakomitean puheenjohtaja.

– Olin kiinnostunut laajentamaan toimintaani urheilun ja liikunnan parissa. Enkä tässä erehtynyt LTS:ssä toimiessani. Otan edelleen osaa seuran toimintaan sen kunniapuheenjohtajana ja neuvottelukunnan jäsenenä, kertoo Tarasti.

Tarasti toimi LTS:n puheenjohtajavuosinaan vuonna 1983 perustetun ympäristöministeriön ensimmäisenä

kansliapäällikkönä. Tarasti on säännöllisesti johtanut puhetta seuran kokouksissa. Kunniapuheenjohtaja hänestä tuli vuonna 2008. Yhdistysoikeuden tuntija vetää kokoukset rivakasti läpi. Nuija kopsahtaa nopeasti, joten puheen- vuoropyynnöt on esitettävä ripeästi.

Kerran Tarasti joutui kuitenkin ottamaan pienen aikalisän. Puheenjohtajavaalissa marraskuussa 2002 olivat ehdokkaina **Raija Laukkanen** ja **Pauli Vuolle**. Molemmat saivat 33 ääntä. Tarasti kilautti varmuuden vuoksi kaverille ja varmisti, mikä on menettelytapa tasatilanteessa. Seurasi arvonta, jonka Vuolle voitti.

Tarastin suoraviivaisuudesta LTS:n puheenjohtajana kertoo pikkujoulu 1980-luvun lopulta. Henkilökunta oli

pääosin nuorta ja jaksavaa, joten ravintolassa nautitun kinkun ja punaviinin jälkeen palkollisten mieli teki baari-kerrokselle. Turha toive. Tuskin kukaan oli ehtinyt saada takkia niskaansa, kun Tarasti totesi ykskantaan: ”Ja sitten mennään kaikki meille jatkoille.” Toimihenkilöt pääsihteerinä myöten ahtautuivat nöyrinä takseihin.

Selväsanaisuus jatkui Tarastin kotona: ”No niin, istutte noille tuoleille ja sohvalle, ja minä tarjoan liköörit. On kah-ta lajia, kukin ottaa jompaa kumpaa. Sitten minä soitan.” Ja Tarasti soitti *forte fortissimo*. Kun aikaa oli kulunut isän-nän mielestä sopivasti, hän ilmoitti: ”Ilta loppuu tähän, ti-laan teille taksit, huomenna on työpäivä.”

Urheilu on ollut yksi Tarastin suurista kiinnostuksen kohteista. Hän oli 1960-luvulla hyvä kansallisen tason pika-juoksija. Liikunnan ja urheilun pariin Tarasti päätyi kun-nostautumalla Helsingin oppikoulujen yleisurheilumes-taruuskisoissa Eläintarhan urheilukentällä syksyllä 1958.

– Elämäni ensimmäisessä kilpailussa sijoituin 100 met-rin juoksussa kolmanneksi ajalla 11,5. Helsingin Kisa-Veikkojen nuorisovalmentaja **Jaska Taipale** ryntäsi kentäl-le nähdessään, ettei minulla ollut minkään seuran urhei-luasuja päälläni ja iski käteeni HKV:n jäsenilmoittautumis-lomakkeen. Siitä se alkoi.

Tarasti saavutti SM-kultaa pikaviestissä Raumalla vuon-na 1965. Joukkue juoksi järjestyksessä **Seppo Kuusiola**, Ta-rasti, **Reijo Salonen** ja **Rainer Stenius**. Aika oli 41,8. Ta-rastin paras tulos satasella oli 10,8 ja 200 metrillä 22,4. Aktiivivuosiansa jälkeen Tarasti toimi valmentajana.

Sittemmin hän on omien sanojensa mukaan osallistu-nut yleisurheilussa kaikkiin mahdollisiin ja joskus mah-dottomiinkin tehtäviin. Tarasti jäi vuonna 2020 pois kan-sainvälisen yleisurheiluliiton IAAF:n (nykyinen WA) kurinpitovalioikunnasta. Pesti kesti liki 40 vuotta, pitem-pään kuin kellään hänen aikalaisistaan IAAF:n eri tehtä-vissä. Suomessa Tarasti on toiminut muun muassa Squash-liiton puheenjohtajana.

– Toisen pääalajini squashin aloitin 1983 hyvän ystäväni **Heikki Hämmäisen** ehdotettua peliä minulle tuikitunte-mattomassa squashissa. Sanoin, että mitä amerikkalaista höpötystä se on, jolloin hän kertoi pelin olevan englan-tilaista perua ja veti minut kentälle. Kymmenennen ker-ran jälkeen olin kiinni tässä fyysisesti rankimmassa maila-pelissä. Nyt olen Squashliiton kunniapuheenjohtaja.

Tarasti toimi Helsingissä pidettyjen yleisurheilun en-simmäisten maailmanmestaruuskilpailuiden pääsihteerinä. Kisoista jäivät hänelle myönteiset muistot. Pääsihteerin kohtasi kisojen aikana kiinnostavia vieraita.

– Tapsin Olympiastadionilla ainoan kerran elämässäni Ruotsin pääministeri **Olof Palmén**, joka pohjoismaisten pääministerien kanssa seurasi kisoja yhden illan päämi-nisterikokouksen lomassa. Tuo viikko 7–14.8.1983 oli elä-mäni vilkkain.

Tarasti pyrki Suomen Urheiluliiton puheenjohtajaksi LTS-kaudellaan. Hän hävisi vaalin vuonna 1990 Ilkka Ka-nervalle äänin 27–16. Tappio kirpasi Tarastia, mutta jäl-keenpäin hän näkee tappion olleen itselleen hyväksi.

Kielteisimpänä kokemuksenaan urheilun parissa Ta-rasti pitää Lahden MM-hiihtojen dopingskandaalia vuon-na 2001. Hänet kutsuttiin selvitysryhmän puheenjohta-

jaksi, jonka jäsenenä olivat urheilulääkäri **Tapio Kallio** ja kansainvälisen pyöräilyliiton pääsihteerin belgialainen **Philippe Verbiest**. Kukaan kiinnijääneistä suomalaisista hiihtäjistä ei suoraan tunnustanut tietneensä kielletystä Hemoheisistä. **Mika Myllylä** ja **Janne Immonen** eivät tulleet selvitysryhmän kuultavaksi, mutta Myllylä soitti Tarastille kahdesti. Noilta ajoilta jäi elämään Tarasti usein toistama kiteytys:

– Harmaata aluetta ei näissä asioissa ole olemassa. On vain kiellettyjä ja sallittuja aineita ja menetelmiä.

Tarasti osallistui professori **Heikki Halilan** ja profes-sori **Kari-Pekka Tiitisen** kanssa vuonna 1994 Urheiluoikeuden yhdistyksen perustamiseen. Urheiluoikeuden tuntemus ja tutkimus ovat Tarastin mukaan edenneet Suomessa runsaassa neljännesvuosisadassa merkittävästi.

– Yhdistyksen vuosikirja *Urheilu ja oikeus* on urhei-luoikeuden vuotuinen merkkiteos. Suomella on useita edustajia CAS:n tuomaristossa. Heistä asianajaja **Mar-kus Manninen** voitti vuonna 2019 ensimmäisenä yhdis-tyksen Urheiluoikeuden Lauri Tarasti -palkinnon, jonka itse rahoitan.

Urheiluoikeudessa on Tarastin mukaan kansainvälises-ti ongelmana se, että urheilujuristit pitävät urheiluoikeut-ta vain juridiikkana eivätkä näe sitä liikuntatieteen osana. Hänen laskujensa mukaan urheiluoikeutta opetetaan lä-hes 30 yliopistossa eri puolilla maailmaa.

– Tunnen hyvin kansainvälisesti tunnetuimman urhei-lujuristin kanadalaisen **Richard McLarenin**, joka laati venäläisten dopinghuijausta Sotsin olympiakisoissa kos-keen selvityksen. Olen ylpeä siitä, että hän on käyttänyt työssään kirjoittamaani kirjaa *Legal Solutions in International Doping Cases* (Milano 2000).

Tarasti on nähnyt pitkän uransa aikana urheilun valo-ja varjopuolia. Hän myöntää, että huippu-urheilussa ta-pahtunut inflaatio on vähentänyt mielenkiintoa urheilua kohtaan. Tapahtumia on yksinkertaisesti liikaa.

– En jaksakaan seurata kuin pientä osaa erilaisista olympia-kisoista, maailmanmestaruuskisoista, Euroopan kisoista, World Cupeista, tähtiliigoista ja muista. Televisiosta seu-raan tennistä, jota itse pelailen edelleen, ja yleisurheilua. Dopingasiantuntijana minulla on sellaista tietoa huippu-suorituksista, jota vain harvalla on.

Liikuntatieteellisen Seuran Tarasti määrittelee ole-van opetus- ja kulttuuriministeriötä avustava tieteelli-sen tiedon kerääjä ja välittäjä sekä valtionhallinnon tar-vitsemien selvitysten laatija. Hänen mielestään tämä tehtävä korostuu, kun Olympiakomiteasta on tullut koko liikunnan keskusjärjestö, jolla on kuitenkin selvä huippu-urheilupainotus.

– Tämän vuoksi tarvitaan muunlaista näkökulmaa lii-kunnassa kuin huippu-urheilu. Sitä LTS pystyy hank-kimaan. Tästä kelpaa esimerkiksi se, että itse LTS:n puheenjohtajana pyrin edistämään liikunnan ja tervey-denhoidon yhteistoimintaa muun muassa Liiku terveem-äksi -hankkeella.

JOUKO KOKKONEN